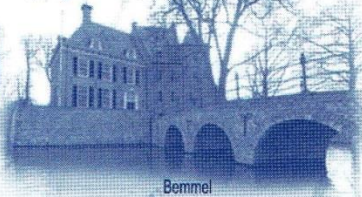

Historische Kring Bommel

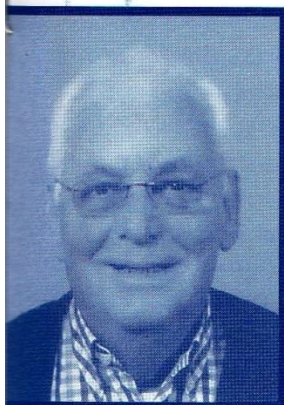
Bommel

Haalderen

Ressen

Kringblad

Jaargang 27, nr.3
september 2017

Het kasteel en de kerk te Ressen (I)

Paul Oostervink

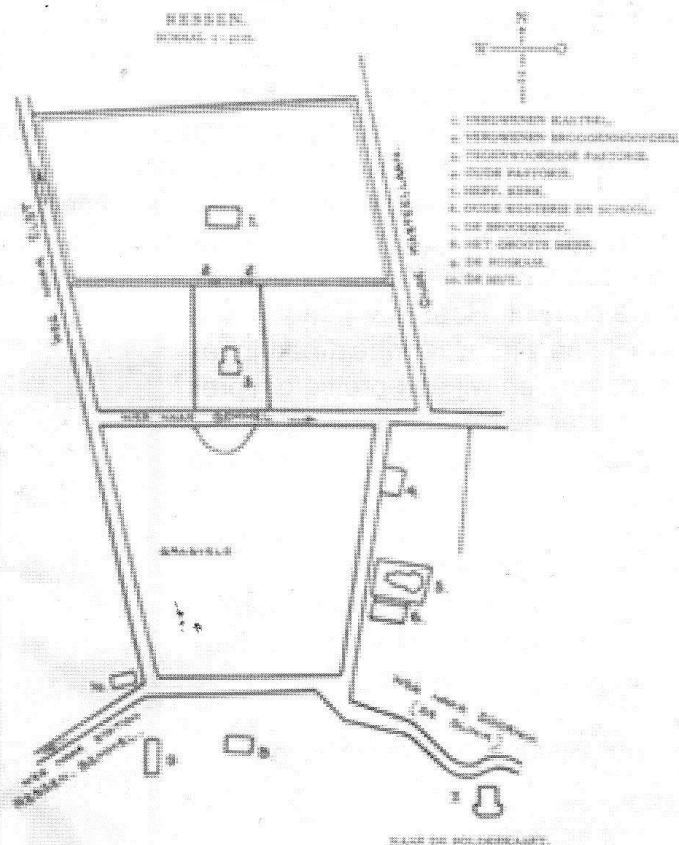
Voorwoord

"Het Kasteel en de Kerk te Ressen" is een door mij bewerkte versie van het gelijknamige artikel dat in 1936 in deel 39 van Bijdragen en Mededelingen Gelre⁽¹⁾ werd gepubliceerd. Het was een gezamenlijke productie van J.D.H. van Uden⁽²⁾ en G.J. van Olst. Van Olst is vanaf 1903 tot aan 1954 lid geweest van deze vereniging en was actief in archeologie-georiënteerde werkgroepen.

In dit deel wordt het kasteel behandeld dat helaas niet meer bestaat. De kerk te Ressen die nog wel bestaat, beschrijf ik in een volgend artikel. Hier en daar heb ik vanwege de duidelijkheid de tekst wat aangepast.

De dorpskom

De kom van Ressen vertoont een eigenaardig karakter, dat geheel anders is dan dat van de andere Betuwse dorpen. De aanleg ervan komt overeen met de brinkdorpen van Overijssel, Drenthe, Groningen, Friesland en het Gooi. Rondom een door oorspronkelijk brede sloten omgeven grote grasvlakte van 1,83 hectare (het pootrecht inbegrepen) in de vorm van een een onregelmatig trapezium, lopen de wegen waaraan een twaalfstal woningen liggen. Enkele, die in de geschiedenis van Ressen genoemd worden, staan in een getekende plattegrond op schaal vermeld.

Geschetste kaart van Ressen - 1936

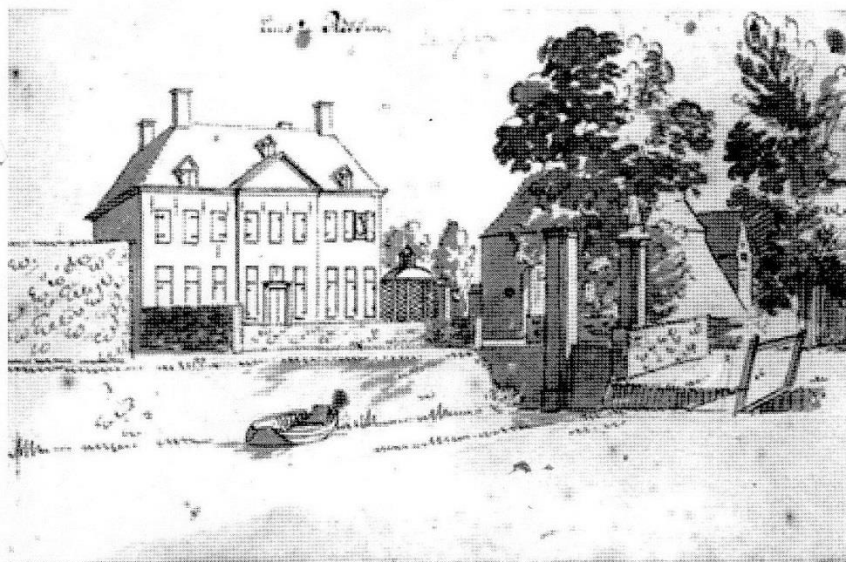

Het kasteelterrein - 1790 (3)

Het kasteelterrein

Het "Hoog-Adellijk Huis" Ressen stond op de plaats van het vroegere kasteel, dat lang vóór het begin van de 18de eeuw was verdwenen. In 1936 stonden er boomgaarden, die toebehoorden aan G.J. van Olst. De naam van het perceel luidde "Het Huis te Ressen". Van dit huis bestaan diverse afbeeldingen. Het oudste komt voor in het schetsboekje van C. Pronck, gedateerd 13 februari 1739.

Op de tekening is een huis te zien, begane grond met één verdieping, gebouwd in de stijl van Jacob van Campen, het Hollands classicisme.⁽⁵⁾ De voorgevel is verdeeld in drie gelijke delen, waarvan het middelste een steen vooruitspringt.

Het Huis te Ressen in 1739 door C. Pronck⁽⁴⁾

Naast de brede met hout omlijste deur aan weerszijde een hoog, smal raam. In elk van de beide andere delen drie van zelfde ramen. De verdieping telt negen van deze ramen. Het vooruitspringend deel van de gevel eindigt in een timpaan. Het geheel is gedekt met een oudhollandse kap, op elk van de vier hoeken een schoorsteen, links en rechts van de timpaan en

boven de punt hiervan een dakkapel. De linkerzijvleugel zet zich als een lage muur of staketsel voort tot aan de sloot; rechts bevindt zich een theehuisje in koepelvorm en aan dezelfde zijde tegen de slootkant het koetshuis met stallen. In het midden van het voorplein ligt in de sloot een dam met hekposten. Zeer waarschijnlijk is dit huis gebouwd door de eerste Van Lynden, die als heer van Ressen en Amptman van Overbetuwe voorkomt, namelijk Casper Antonie van Lynden. Hij trouwt met Mechteld van Welderen dochter van Diederik van Welderen, heer van Ressen en Leeuwenberg. Het geslacht Van Welderen is afkomstig uit Nijmegen (vandaar de Van Welderenstraat te Nijmegen). Casper Antonie van Lynden is gestorven in 1718 op 8 november van dat jaar en te Ressen begraven. Het geslacht Van Lynden bleef in het Huis woonachtig tot 1787 en heeft veel betekend voor de omgeving van Ressen. Hierover in mijn volgende deel meer.

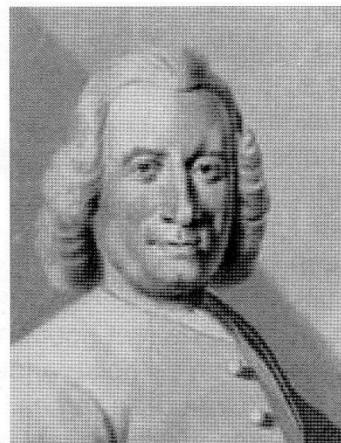
Jacob van Campen ca. 1650(6)

Abraham de Haen (II) (7)

Zelfportret Cornelis Pronk-1735(8)

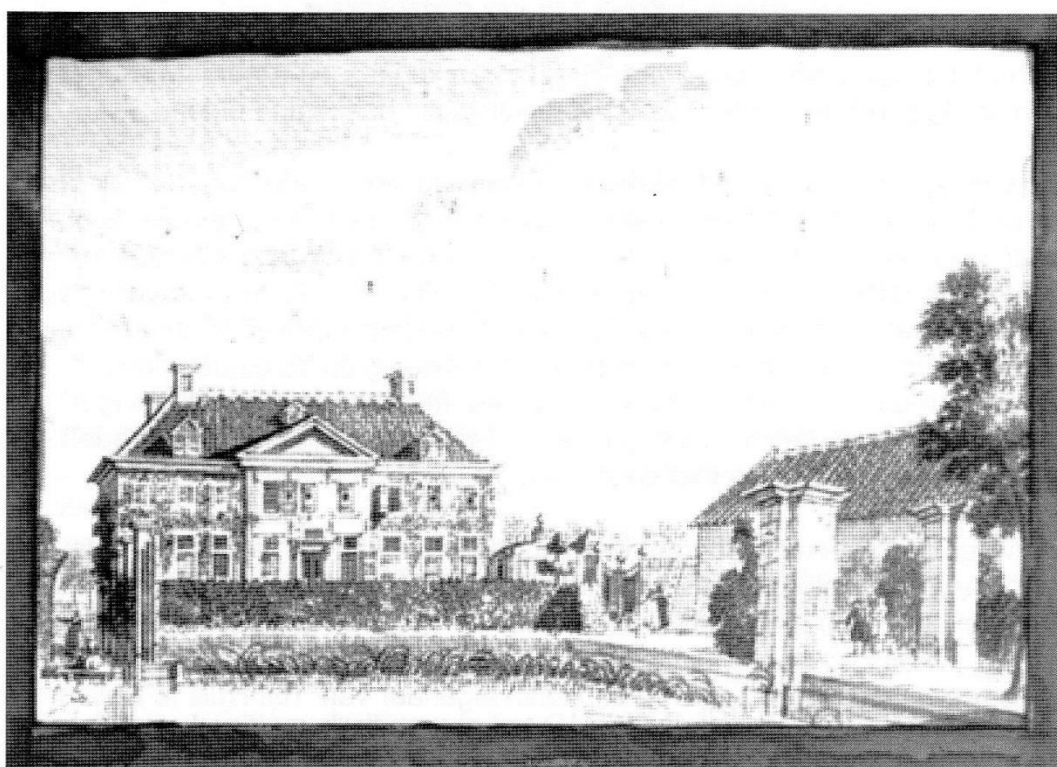

Jan de Beyer (1703-1780)-1750(9)

Van de hand van Jan de Beyer bestaan er twee pentekeningen van het Huis te Ressen, die een beter beeld geven van het huis en de situatie ter plaatse. In het bijzonder de tweede pentekening, waarop vijf mensen zijn afgebeeld en duidelijk de contouren van een gracht te zien zijn.

Huis Ressen. Den 20 Julij. 1744 door J. de Beyer

Het Huis te Ressen door J. de Beyer - 1744

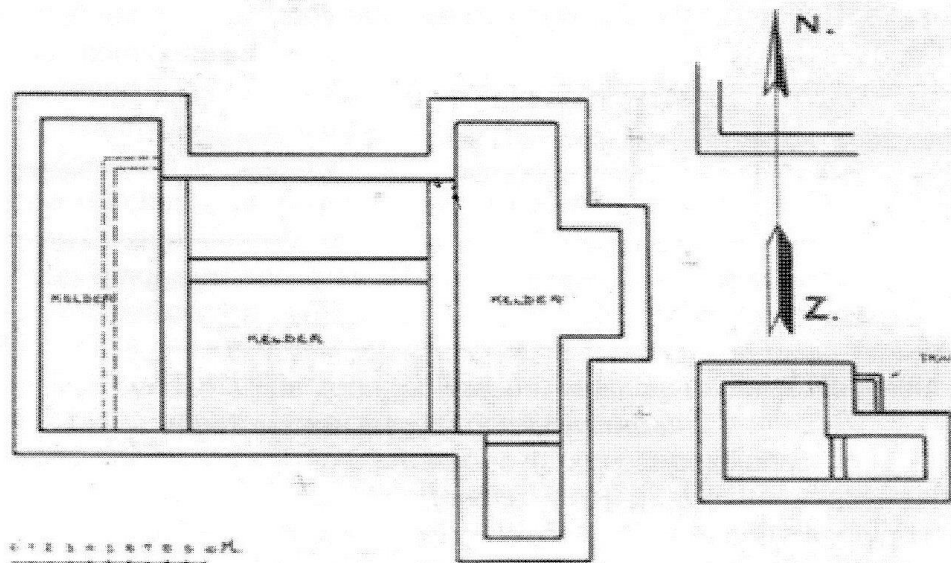
Het Kasteel te Ressen, Over-Betuwe afgebroken in 18..(10)

Een andere potloodtekening van "Het Kasteel te Ressen" door T.M. Roest vervaardigd, bevindt zich in de Universiteitsbibliotheek van Leiden.

De verdieping op het huis is verdwenen; de kap vervangen door een vier-schildig zadeldak; twee schoorstenen op de eindpunten van de nok; de timpaan is gebleven; links en rechts hiervan een koekoek op de moerbalkjes gesteunde dakgoot. De voordeur is gewijzigd, maar verder is de indeling van de voorgevel dezelfde gebleven. Er vóór staan geschoren lindebomen. Naar rechts en links is deze gevel verlengd. Rechthoekig op de einden hiervan staan de muren, die het voorplein omsluiten. In de linker muur, die langer dan de rechter is, bevindt zich een hek dat toegang tot het voorplein geeft en aansluit bij het koetshuis met de stallen.

De weg op de eerste en derde tekening is verdwenen. In verband met de loop van de zuidelijke kasteelgracht en het feit, dat nimmer sporen van deze weg gevonden zijn, kan betwijfeld worden of hij er ooit geweest is.

Omstreeks 1890 heeft Jan Otto van Olst, eigenaar van "het Huis te Ressen", de grondvesten van het middeleeuwse Kasteel Ressen laten verwijderen. Hij heeft ze nauwkeurig opgemeten en naar deze gegevens heeft de heer B. van Uden te Rotterdam ze op schaal in kaart gebracht.

PLATTEGROND VAN HET KASTEEL, RESSEN.

Plattegrond van het kasteel Ressen - 1890

De buitenmuren waren alle 1,40 meter dik; de binnenmuren waren slechts weinig minder zwaar. De muur, aangegeven door de stippellijn, was waarschijnlijk van veel jongere datum dan de andere fundamenten en had een veel kleiner formaat stenen, op aanmerkelijk minder diepte aangelegd, en liep ongeveer midden door een van de kelders. Hij had een dikte van 66 cm.

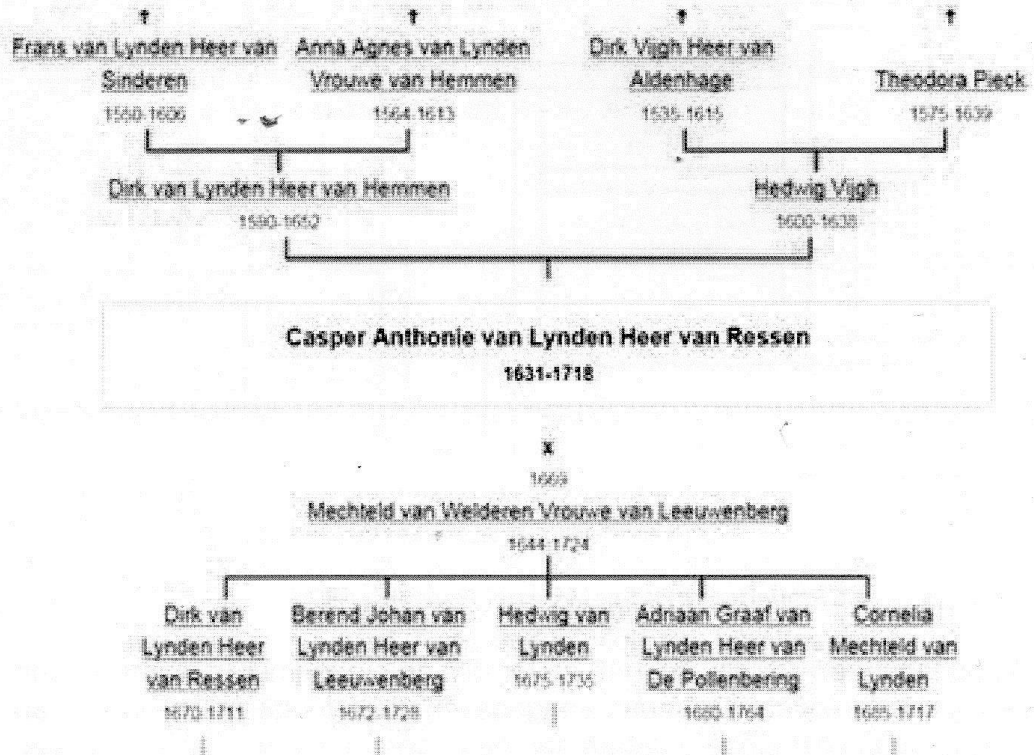
De grootste lengte van het gebouw (de oost-westlijn door het midden) was 31,94 meter, de grootste breedte (westgevel) 20,78 meter. Het westelijk deel van de noordgevel sprong 3,42 meter voor het middenstuk uit, het oostelijk deel 3,09 meter. Deze "vleugels" waren respectievelijk 9,10 meter en 8,23 meter lang.

De aanbouw in de zuidoostelijke hoek (6,17 x 6,91 meter) zal een verdedigingstoren geweest zijn. Welke bestemming het oostelijk daarvan staande gebouw (8,17 x 13,40 meter) heeft gehad, is niet bekend. Evenmin als die van het fragment ten noorden ervan.

De vroegere bezitters vindt men in het Geldersche leenregister, kwartier van Nymegen, Nos. 91 en 91a. De oudste bewoners van het Huis in het door Van Uden en Van Olst behandelde tijdvak stammen uit de "Namen der Ledematen, sooals deselve door mijn Jacob Eylbragt, Predicant te Ressen,

in de eerste huysbesoeking voor 's Heeren Heilig Avondmaal gehouden 17 Octob: 1776 zijn bevonden en vervolgens aangenomen".

Het zijn: Caspar Anthonis van Lynden (1631-1718) , Oud Amptman en Regter des Ampts, Gedeputeerde des Nymeesen Quartiers.

Voorouders (en nakomelingen) van Casper Antonie van Lynden Heer van Ressen(11)

Megteld van Welderen (1644-1724), zijn H.W. Geborene Gestr. Huysvrouw.
Diderik van Lynden (1670-1711), heer van Ressen, Amptman, Rigter en Dijkgraaf des Ampts Over-Betuwe.

Anna Wilhelmina Benting tot Schoonheeten (1677-1749), zijn H.W. Geborene Gestr. Huysvrouw.

Adriaan van Lynden (1680-1764), Lt. Collonel van 't Regiment Van Lander, Major Commandant van Meenen.

Cornelia Megteld van Lynden (1685-1717), getrouwd aan de H.W. Gebore Heer van Haarsolte, Capitain onder 't Regiment Van Weldere

In 1715 worden als bewoners van het Huis genoemd C.A. van Lynden (naast den naam staat: obiit 8 November 1718) en Fr. C. van Lynden, "overste onder de garde te paerd" benevens het uit vier leden bestaande dienstpersoneel.

Diderik of Derk van Lynden was, reeds voor zijn vader, in september 1711 overleden en te Ressen begraven.

Zijn zoon Jasper Hendrik, heer van Ressen, gedoopt te Bommel 4 oktober 1696, raad van Gelderland, president tot het beneficieeren van den Nederrijn en IJssel, commandeur der Duitse Orde, bewoonde het Huis Ressen. Hij stierf 28 maart 1759 te Arnhem. Hij deed in 1715 te Ressen belijdenis des geloofs, daarin gevolgd door zijn broers en zusters:

Froulijn Elisabeth Mechteld van Lynden, dochter tot Ressen.

Eusebius Burchart Berent van Lynden, tweede zoon tot Ressen.

Carel van Lynden, derde zoon tot Ressen, 1722.

Derck van Lynden, vierde zoon tot Ressen, 1727.

Froulijn Agnes Cornelia van Lynden en tweede of jongste dochter tot Ressen, 24 Maart 1728.

Adriaan van Lynden, vijfde zoon tot Ressen, vaandrig onder 'T Regiment Van Plotho, 1731.

Nopens, Jasper Hendrik is in het Kerkeboek nog aangetekend:

"1727 den 1. Februari zijn hier drie Sondagen agtermalcanderen afgeroepen en de Gemeente voorgesteld geworden de tot Arnhem in ondertrouw aangenomene personen, met namen de Hoog Welgeboren Heer Jasper Hendrick van Lynden, Heer van Ressen, heymraet deses ampts en ordinaris raetsheer in den Wel Edelen Hove van Gelderlant, en de Hoogwelgeborene Froulijn Geertruyt van Dedem, doghter tot den Bergh, Maurik en Oldenaller, dewelke... op den 20. van die maand in den houwelyken staet tot Velp zijn ingesegent geworden."

Ds. J.P.W. Schültz trof 10 Juni 1763 op het Huis aan: de Hoogwelgeboren Heer te Ressen Adriaan van Lynden, generaal en de Hoogwelgeborene Freule van Ressen Elisabeth Mechteld van Lynden benevens het dienstpersoneel.

In 1780 komen nog voor in het Ressensche archief O.F. van Lynden, ambtenaar en opperkerkmeester en opperarmmeester en Adriaan van Lynden, ouderling, Luit-gen.-cav., heere van Nederhemert en de Voorst, Amptman, Regter en Dijkgr. O.B.

In de cedula van het mergentaal van het dorp Ressen staat, 14 Juli 1780, de grootte van "den Huysen Ressen daar zijn H.W. Gebr. Woont", opgegeven 8 morgen weiland (Thans de koeweide) en 4½ morgen "bongernd en hoff" (Volgens het Dorpsboek). Het laatste was het Huis en omliggend erf.

"1787. Den 24. Maart overl. Baron Adriaan van Lynden, heer van het Huis Ressen, luit.Gen.cavallery in dienst Staten-Generaal" (Aldus het lidmatenboek. Hij overleed te Arnhem; ongehuwd).

1787 wordt onder de uitzetting van de Kwartiersmiddelen geboekt: "... van zijn Excellentie te min ontvangen wegens het sterven van zijn Hoogwelgeb. en de verdere dootzering der huyshouden in het voorgeschrevene jaar, de som van f 17-8" (Volgens het Dorpsboek)

Diderik of Derk van Lynden was, reeds voor zijn vader, in september 1711 overleden en te Ressen begraven.

Zijn zoon Jasper Hendrik, heer van Ressen, gedoopt te Bommel 4 oktober 1696, raad van Gelderland, president tot het beneficieeren van den Nederrijn en IJssel, commandeur der Duitse Orde, bewoonde het Huis Ressen. Hij stierf 28 maart 1759 te Arnhem. Hij deed in 1715 te Ressen belijdenis des geloofs, daarin gevolgd door zijn broers en zusters:

Froulijn Elisabeth Mechteld van Lynden, dochter tot Ressen.

Eusebius Burchart Berent van Lynden, tweede zoon tot Ressen.

Carel van Lynden, derde zoon tot Ressen, 1722.

Derck van Lynden, vierde zoon tot Ressen, 1727.

Froulijn Agnes Cornelia van Lynden en tweede of jongste dochter tot Ressen, 24 Maart 1728.

Adriaan van Lynden, vijfde zoon tot Ressen, vaandrig onder 'T Regiment Van Plotho, 1731.

Nopens, Jasper Hendrik is in het Kerkeboek nog aangetekend:

"1727 den 1. Februari zijn hier drie Sondagen agtermalcanderen afgeroepen en de Gemeente voorgesteld geworden de tot Arnhem in ondertrouw aangenomene personen, met namen de Hoog Welgeboren Heer Jasper Hendrick van Lynden, Heer van Ressen, heymraet deses ampts en ordinaris raetsheer in den Wel Edelen Hove van Gelderlant, en de Hoogwelgeborene Froulijn Geertruyt van Dedem, doghter tot den Bergh, Maurik en Oldenaller, dewelke... op den 20. van die maand in den houwelyken staet tot Velp zijn ingesegent geworden."

Ds. J.P.W. Schültz trof 10 Juni 1763 op het Huis aan: de Hoogwelgeboren Heer te Ressen Adriaan van Lynden, generaal en de Hoogwelgeborene Freule van Ressen Elisabeth Mechteld van Lynden benevens het dienstpersoneel.

In 1780 komen nog voor in het Ressensche archief O.F. van Lynden, ambtenaar en opperkerkmeester en opperarmmeester en Adriaan van Lynden, ouderling, Luit-gen.-cav., heere van Nederhemert en de Voorst, Amptman, Regter en Dijkgr. O.B.

In de cedula van het mergentaal van het dorp Ressen staat, 14 Juli 1780, de grootte van "den Huysen Ressen daar zijn H.W. Gebr. Woont", opgegeven 8 morgen weiland (Thans de koeweide) en 4½ morgen "bongerd en hoff" (Volgens het Dorpsboek). Het laatste was het Huis en omliggend erf.

"1787. Den 24. Maart overl. Baron Adriaan van Lynden, heer van het Huis Ressen, luit.Gen.cavallery in dienst Staten-Generaal" (Aldus het lidmatenboek. Hij overleed te Arnhem; ongehuwd).

1787 wordt onder de uitzetting van de Kwartiersmiddelen geboekt: "... van zijn Excellentie te min ontvangen wegens het sterven van zijn Hoogwelgeb. en de verdere dootzering der huyshouden in het voorgeschrevene jaar, de som van f 17-8" (Volgens het Dorpsboek)

Diderik of Derk van Lynden was, reeds voor zijn vader, in september 1711 overleden en te Ressen begraven.

Zijn zoon Jasper Hendrik, heer van Ressen, gedoopt te Bemmelen 4 oktober 1696, raad van Gelderland, president tot het beneficieeren van den Nederrijn en IJssel, commandeur der Duitse Orde, bewoonde het Huis Ressen. Hij stierf 28 maart 1759 te Arnhem. Hij deed in 1715 te Ressen belijdenis des geloofs, daarin gevolgd door zijn broers en zusters:

Froulijn Elisabeth Mechteld van Lynden, dochter tot Ressen.

Eusebius Burchart Berent van Lynden, tweede zoon tot Ressen.

Carel van Lynden, derde zoon tot Ressen, 1722.

Derck van Lynden, vierde zoon tot Ressen, 1727.

Froulijn Agnes Cornelia van Lynden en tweede of jongste dochter tot Ressen, 24 Maart 1728.

Adriaan van Lynden, vijfde zoon tot Ressen, vaandrig onder 't Regiment Van Plotho, 1731.

Nopens, Jasper Hendrik is in het Kerkeboek nog aangetekend:

"1727 den 1. Februari zijn hier drie Sondagen agtermalcanderen afgeroepen en de Gemeente voorgesteld geworden de tot Arnhem in ondertrouw aangenomene personen, met namen de Hoog Welgeborene Heer Jasper Hendrick van Lynden, Heer van Ressen, heymraet deses ampts en ordinaris raetsheer in den Wel Edelen Hove van Gelderland, en de Hoogwelgeborene Froulijn Geertruyt van Dedem, doghter tot den Bergh, Maurik en Oldenaller, dewelke... op den 20. van die maand in den houwelyken staet tot Velp zijn ingesegent geworden."

Ds. J.P.W. Schültz trof 10 Juni 1763 op het Huis aan: de Hoogwelgeborene Heer te Ressen Adriaan van Lynden, generaal en de Hoogwelgeborene Freule van Ressen Elisabeth Mechteld van Lynden benevens het dienstpersoneel.

In 1780 komen nog voor in het Ressensche archief O.F. van Lynden, ambtenaar en opperkerkmeester en opperarmmeester en Adriaan van Lynden, ouderling, Luit-gen.-cav., heere van Nederhemert en de Voorst, Amptman, Regter en Dijkgr. O.B.

In de cedula van het mergentaal van het dorp Ressen staat, 14 Juli 1780, de grootte van "den Huysen Ressen daar zijn H.W. Gebr. Woont", opgegeven 8 morgen weiland (Thans de koeweide) en 4½ morgen "bongerd en hoff" (Volgens het Dorpsboek). Het laatste was het Huis en omliggend erf.

"1787. Den 24. Maart overl. Baron Adriaan van Lynden, heer van het Huis Ressen, luit.Gen.cavallery in dienst Staten-Generaal" (Aldus het lidmatenboek. Hij overleed te Arnhem; ongehuwd).

1787 wordt onder de uitzetting van de Kwartiersmiddelen geboekt: "... van zijn Excellentie te min ontvangen wegens het sterven van zijn Hoogwelgeb. en de verdere dootzering der huyshouden in het voorgeschrevene jaar, de som van f 17-8" (Volgens het Dorpsboek)

De aanslag van 1786 was:

"9 personen.....	f 27-0-.
4 paarden.....	f 9-12-.
5 haarsteden.....	f 7-10-.

f 44-2 -." (Volgens het Dorpsboek)

Na het overlijden van Adriaan van Lynden werd het Huis Ressen verkocht. Koper werd generaal Van der Hoop, wiens aanslag in de Kwartierlasten in 1788 voor een half jaar als volgt luidde:

11 personen.....	f 16-10-.
5 paarden.....	f 6- . -.
6 haarsteden.....	f 4- . -.

f 27- 0 -." (Volgens het Dorpsboek)

De overdracht had plaats op 30 mei 1788.

Uit de akte, die is afgeschreven in het protocol van Ressen 1760-1803, fol. 255 v., blijkt, dat Harmen Willem Jan baron van Lynden van Oldenaller, Theodora Wilhelmina baronesse van Lynden, gesepareerde echtgenote van Victor de Watteville, Diderik baron van Lynden van Swanenburg en Lucia Baroness van Lynden, geboren Patter, voor een som van 19.850,-- gulden verkochten aan W.G. van der Hoop, generaal-majoor en chef van een regiment cavallerie, commandant der stad Nymegen, en diens vrouw A.R.A. van Hasselt:

"1e. Het huys te Ressen met de twee vleugels, tuyn, bosje, en de twee boomgaarden binnen de gragten gelegen, en d'allee of cingel met de bepoting, beginnende van den deuker van de Mermsche straat langs het arbeyders huys en drayende lings om voorby voormelde boomgaarden en voorby het hekken met de willigeboomen naast de Armepas, en verdere bepoting tot aan den bouwhoff van Willem Janssen, mitsgaders de allee met opgaande ypeboomen, schietende van de gemeene straat langs voorm. Bouwhoff van Willem Janssen tot aan het begin van de Koeweyde; dan nog de allee schietende tusschen den boomgaard en den Hoogen Hoff, regt op tot aan de Koeweyde, als mede de boomen en bepoting agter het bosje en de tuyn wederom in de allee of cingel uytkomende; eyndelijk nog het gestoelte in de kerk te Ressen als meede de de halve grafkelder aldaar".

2e. 2½ morgen bouwland genaamd de Pol.

3e. de Koewyde, groot 7 morgen.

In de notulen van den Geërfden dag⁽¹²⁾ van 27 Juli 1791 wordt medegedeeld, *"dat de Heere Generaal Van der Hoop geeft een liberale gifte tot verbetering van de straten twee honderd Gulden. En blijft nog gehouden mergentaals wijze de laste van zijn goederen alhier te Ressen daarenboven te voldoen"*.

Volgens het Dorpsboek bezat hij 12 morgen. Kort daarna is hij overleden. Op 30 April 1792 droeg Frans Steven Carel Philip van der Hoop, gehuwd met Aletta Carolyn Salonthay van Salontha, zijn 1/5 gedeelte van de bezittingen te Ressen over, hem "aangekomen" door overlijden van zijn moeder Anna Theodora Louisa van der Hoop, geboren baronesse van Randwijck. En 1/5 deel, afkomstig van zijn vader Willem Gerrit van der Hoop, droeg hij over aan vrouwe Arnoldina Reynera Agatha van Hasselt, douairi^{re} van Willem Gerrit van der Hoop, Adriaan van der Hoop, raad ter Admiraliteit op de Maze (Rotterdam), en Clara Ottelina Johanna van der Hoop. Dezelfde dag droegen ook Mr. W. Korthals en zijn vrouw Johana Sophia van der Hoop, een zuster van Frans S.C.Ph.. vnd., hun 1/5 gedeelte aan de familie over (Protocol a.v. f. 294 v.).

Nadat W.G. van der Hoop in 1791 is overleden verkoopt zijn weduwe, A.R.A. van Hasselt, op 13 april 1803 voor f 18.000 aan C. van Snoekeveld en zijn vrouw Geertruida Weymans en J. Zanders en zijn vrouw Maria van Doorn het Huis te Ressen c.a., omschreven als in de akte van 1788, met de Pol en de Koeweide (Protocol 1803-18110, f. 5 v.). In dat jaar wordt het Huis afgebroken en het houtgewas geveld. Het laatste bracht meer op dan de koopsom van het geheel bedroeg.

Nawoord

Het terrein waar eertijds het "Huis te Ressen" heeft gestaan, laat zich als volgt in het kort in een tijdslijn vastleggen.

12e eeuw:

Al vanaf de 12e eeuw is er sprake van een kasteel te Ressen.

1575:

De laatste pastoor van Ressen was Johan van Lent. Hij woonde op de oude pastorie, nu huize "Stad-Wijk".⁽¹⁴⁾

1671-1696:

Het kasteel wordt vervangen door een nieuw gebouw "Het Huis te Ressen", waarschijnlijk in opdracht van Caspar Anthony van Lynden, heer van Ressen en ambtman van de Overbetuwe.

1788:

Verkoop van het huis. De nieuwe eigenaar wordt W.G. van der Hoop.

In de notulen van den Geërfdendag⁽¹²⁾ van 27 Juli 1791 wordt medegedeeld, *"dat de Heere Generaal Van der Hoop geeft een liberale gifte tot verbetering van de straten twee honderd Gulden. En blijft nog gehouden mergentaals wijze de laste van zijn goederen alhier te Ressen daarenboven te voldoen"*. Volgens het Dorpsboek bezat hij 12 morgen. Kort daarna is hij overleden. Op 30 April 1792 droeg Frans Steven Carel Philip van der Hoop, gehuwd met Aletta Carolyn Salonthay van Salontha, zijn 1/5 gedeelte van de bezittingen te Ressen over, hem "aangekomen" door overlijden van zijn moeder Anna Theodora Louisa van der Hoop, geboren baronesse van Randwijck. En 1/5 deel, afkomstig van zijn vader Willem Gerrit van der Hoop, droeg hij over aan vrouwe Arnoldina Reynera Agatha van Hasselt, douair^{re} van Willem Gerrit van der Hoop, Adriaan van der Hoop, raad ter Admiraliteit op de Maze (Rotterdam), en Clara Ottelina Johanna van der Hoop. Dezelfde dag droegen ook Mr. W. Korthals en zijn vrouw Johana Sophia van der Hoop, een zuster van Frans S.C.Ph.. vnd., hun 1/5 gedeelte aan de familie over (Protocol a.v. f. 294 v.).

Nadat W.G. van der Hoop in 1791 is overleden verkoopt zijn weduwe, A.R.A. van Hasselt, op 13 april 1803 voor f 18.000 aan C. van Snoekeveld en zijn vrouw Geertruida Weymans en J. Zanders en zijn vrouw Maria van Doorn het Huis te Ressen c.a., omschreven als in de akte van 1788, met de Pol en de Koeweide (Protocol 1803-18110, f. 5 v.). In dat jaar wordt het Huis afgebroken en het houtgewas geveld. Het laatste bracht meer op dan de koopsom van het geheel bedroeg.

Nawoord

Het terrein waar eertijds het "Huis te Ressen" heeft gestaan, laat zich als volgt in het kort in een tijdslijn vastleggen.

12e eeuw:

Al vanaf de 12e eeuw is er sprake van een kasteel te Ressen.

1575:

De laatste pastoor van Ressen was Johan van Lent. Hij woonde op de oude pastorie, nu huize "Stad-Wijk".⁽¹⁴⁾

1671-1696:

Het kasteel wordt vervangen door een nieuw gebouw "Het Huis te Ressen", waarschijnlijk in opdracht van Caspar Anthony van Lynden, heer van Ressen en ambtman van de Overbetuwe.

1788:

Verkoop van het huis. De nieuwe eigenaar wordt W.G. van der Hoop.

1803:

Verkoop van het Huis te Ressen door de weduwe A.R.A. van der Hoop - van Hasselt. De nieuwe eigenaren zijn C. Snoekeveld en G. Weymans en J. Zanders en M. van Doorn. Het Huis wordt afgebroken en het houtgewas geveld.

1830:

Jonkheer Van Spengelaar koopt de grond met de oude pastorie.

1845:

De grond met woning en grond gekocht door G. Zanders, die in 1846 vanuit Merm naar Ressen trok.

1883-1918:

In 1883 komt G. Zanders te overlijden. Jan Otto van Olst erft een deel van de grond van zijn schoonvader Z. Zanders

1890:

J. O. van Olst, eigenaar van "het Huis te Ressen", laat de grondvesten van het middeleeuwse Kasteel Ressen verwijderen.

1918-1958:

Na het overlijden van J.O. van Olst wordt Gerard Johannes van Olst eigenaar van de grond van het Kasteelterrein.

1930:

Bouw van de asfaltcentrale op het Kasteelterrein voor de aanleg van de No. 52 R.W.

1937:

In de Arnhemse Courant van zaterdag 23 oktober 1937 staat het artikel "Auto estrade Arnhem-Nijmegen", een wijzigingsplan voor Ressen. In zijn hoedanigheid van voorzitter-poldermeester van de dorpspolder Ressen dient Van Olst een bezwaarschrift in tegen de aanleg van de nieuwe Rijksweg, No. 52 R.W.

1958-1975:

Na het overlijden van G.J. van Olst gaat de grond in eigendom over op zijn zoon Hermanus Jan Otto van Olst.

1975:

De grond van het Kasteelterrein wordt verkocht door H.J.O van Olst aan Jan Heiting.

1803:

Verkoop van het Huis te Ressen door de weduwe A.R.A. van der Hoop - van Hasselt. De nieuwe eigenaren zijn C. Snoekeveld en G. Weymans en J. Zanders en M. van Doorn. Het Huis wordt afgebroken en het houtgewas geveld.

1830:

Jonkheer Van Spengelaar koopt de grond met de oude pastorie.

1845:

De grond met woning en grond gekocht door G. Zanders, die in 1846 vanuit Merm naar Ressen trok.

1883-1918:

In 1883 komt G. Zanders te overlijden. Jan Otto van Olst erft een deel van de grond van zijn schoonvader Z. Zanders

1890:

J. O. van Olst, eigenaar van "het Huis te Ressen", laat de grondvesten van het middeleeuwse Kasteel Ressen verwijderen.

1918-1958:

Na het overlijden van J.O. van Olst wordt Gerard Johannes van Olst eigenaar van de grond van het Kasteelterrein.

1930:

Bouw van de asfaltcentrale op het Kasteelterrein voor de aanleg van de No. 52 R.W.

1937:

In de Arnhemse Courant van zaterdag 23 oktober 1937 staat het artikel "Auto estrade Arnhem-Nijmegen", een wijzigingsplan voor Ressen. In zijn hoedanigheid van voorzitter-poldermeester van de dorpspolder Ressen dient Van Olst een bezwaarschrift in tegen de aanleg van de nieuwe Rijksweg, No. 52 R.W.

1958-1975:

Na het overlijden van G.J. van Olst gaat de grond in eigendom over op zijn zoon Hermanus Jan Otto van Olst.

1975:

De grond van het Kasteelterrein wordt verkocht door H.J.O van Olst aan Jan Heiting.

Het terrein wordt als opslag en vuilstort gebruikt door de firma Jan Heijting, Huissen.

2016:

Het voormalige Kasteelterrein is aangekocht door de provincie Gelderland. Drie percelen zullen worden ontwikkeld binnen park Lingezege. Het gaat hierbij om de Kerkewei tegenover de kerk, het perceel aan de Noordzijde van de Ressensestraat waar onder andere de pastorie op staat en het Noordelijk gelegen perceel van het voormalige kasteelterrein. Voor de Vereniging Dorpsbelangen Ressen alle reden om de ontwikkelingen met argusogen te volgen.

- (1) De Vereniging Gelre, een vereniging die al ruim honderd jaar bestaat en de belangstelling stimuleert voor het rijke verleden van Gelderland. Dat doet ze door historische kennis op te bouwen en erover te publiceren. <http://www.vereniginggelre.nl/>
- (2) J.D.H. van Uden, onderwijzer/ historicus en auteur van o.a. "De mooie Betuwe"- 1936 (Albumplaatjes om zelf in te plakken).
- (3) Hottinger Kaart, Gelderland ca. 1790 met Ressen. Met toestemming Vereniging Dorpsbelangen Ressen.
- (4) Abraham de Haen (II) (1707-1748), potlood tekening van Huis Ressen te Ressen (1731).
Omschrijving: Huis Ressen gezien vanaf de voorzijde met toegangspoort. Recto van een ongenummerd blad.
tussen blad 6 en 7 uit een schetsboek met 69 bladen (BI-1897-387-B).
Rijksmuseum Amsterdam. Object nr.: BI-1897-387-B-6-1(R). Opmerking: Het Rijksmuseum schrijft deze tekening toe aan Abraham de Haen (II) en verwerpt de toeschrijving aan Cornelis Pronk.
<http://hdl.handle.net/10934/RM.0001.collect.443997>
- (5) Hollands classicisme -> Bij het Hollands classicisme diende de vormentaal uit de klassieke oudheid zo goed mogelijk toegepast te worden, met de nadruk op een strikte interpretatie van de klassieke bouwvormen.
Voorbeelden: Het Paleis op de Dam, Amsterdam en het Mauritshuis, Den Haag
<http://www.architectenweb.nl/aweb/archipedia/archipedia.asp?ID=1559>
- (6) A. Lutma (1624-1670), portret van Jacob van Campen (1596-1657). Gravure: h. 422 mm x b. 250 mm.
Rijksmuseum Amsterdam. Object nr. RP-P-1940-1632.
<http://hdl.handle.net/10934/RM.0001.collect.142340>
- (7) J.M. Quinkhard (1707-1748) / C.F. Fritsch (1719-1774), gravure van Abraham de Haen (II) (1707-1748), bijgenaamd "de Jongere", was een Nederlands dichter en topografisch tekenaar. Hij was een zoon van Abraham de Haen ("de Oudere"). https://nl.wikipedia.org/wiki/Abraham_de_Haen
- (8) Cornelis Pronk (1691-1759), zelfportret van Cornelis Pronk (1691-1759).
Potlood tekening: h. 226 mm x b. 178 mm. Rijksmuseum Amsterdam. Object nr. RP-T-1940-357.
<http://hdl.handle.net/10934/RM.0001.collect.310852>
- (9) Cornelis Pronk (1619-1759), portret van Jan de Beijer (1703) - 1750
<http://beeldbank.amsterdam.nl>
- (10) T.M. Roest, Het kasteel te Ressen. Over-Betuwe afgebroken in 18.. (ca. 1848-1854).
Potloodtekening: h. 17,2 cm x b. 21,5 cm
Universiteitsbibliotheek Leiden. Topografie van Nederland [P310-2N025]
- (11) Stamboom voorouders (en nakomelingen) van Casper Antonie van Lynden Heer van Ressen
<https://www.genealogieonline.nl/west-europese-adel/I1073817465.php>
- (12) Deze naam komt in het Dorpsboek voor het eerst op 20 juni 1786 voor. Vóór die datum heette deze vergadering die van "buurmeester, geërfden en geïnteresseerden"
- (13) Historische Kring Bemmelen, Van De Arend tot de Leste Stuver en van De Kolk tot de veiling een wandeling met weemoed, p.140. 2014
- (14) Hervormde Kerkvoogdij Ressen, Beknopte beschrijving van de Romaanse kerk te Ressen. 1994
- (15) In de notulen van de kerkenraadsvergadering van 25 september 1883 staat dat ze op zoek zijn naar een kerkvoogd door het overlijden van den heer G. Zanders. De kerkenraadsvergadering hiervoor was op dinsdag 18 september 1883.

